

De Postryder vershynt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reklamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN, DEN 23 SEPTEMBER.

De verlossers van het land.

Onze Ministers, zoo het schynt, zyn tegenwoordig altemaal op vacantie. De eene is in Duitschland aan het zwemmen, de andere op de bank aen 't spelen en een derde aen het jagen op zyn buitengoed welk hy in Frankryk gekocht heeft.

Dat die heeren, na zooveel arbeids, zich op den vreemde een weinig amuseeren en hun geld verteeren, daer mag toch niemand iets tegen hebben, de voorspoed van het land leidt er immers niet door en de contributieontvangers blyven, God dank, goed op hunnen post. Dit is morloot wel gevallen voor menigen boer en burger. Het is tegenwoordig overal kermis en de pachterse of de madame moeten zich niet bekommeren met peper en mostaerd; de heeren ontvangers hebben er eene goede poortie aen hunne mannen 't huis gezonden, schoon ingepakt in sneeuw-wit papier voor opschrift dragende: *Nieuwe castrale schatting* of iets diergelyken. Misschien zullen die ingredienten hen wel wat sel met den neus pakken, maar zy mogen toch niet klagen; onze kiezers, zoo boeren als burgers, hebben dien peper en dien mostaerd al van overlang helpen bestellen en dus het regt verloren van te preutelen omdat zy nu moeten... niesten. Jammer is het dat diegene welke niet kiezers zyn of aen den liberalen winkel niet koopen zoowel als de andere gedwongen worden deze speery aen te nemen.

Alle jukkery van kant! Nu komt de weerd dan eindelyk voor zyn geld en wy gien onzen liberalismus eens voor goed betalen. Het is wezenlyk de moeite weerd eens naer te zien hoe wy, snullen daer wy zyn, ons zoo vele jaren hebben met den neus laten leiden.

Wy herinneren ons nog, gelyk den dag van gisteren, hoe dat in het jaer 1847, wanneer de liberaters aen het roer kwamen, wy het gelukkigste volk gingen worden der wereld.

Te dien tyde was het armoede en ellende in 't Belgische. In Brabant, Limburg en Luik dacht de boer niet aen zyne granen, koeijen of ossen te verkoopen; O! neen, men at zyne tarwe en koren op en men hakke zyne ossen af om zoo stillekens zyn eigen het leven te kunnen bewaren. In Luxemburg en in de beide Vlaenderen ging het nog slimmer toe; daer was geene spraek van graen of vee; men vulde er zich den maeg met netelen of wilden zulker en men vervong den smakelyken rosibf door een gebraed van... katten en honden.

De oorzaak van dezen dueren tyd moest

volgens het zeggen der eenvoudige menschen toegeschreven worden aen de ziekte der aard-appelen en den miswas der granen; maer de geleerde koppen riepen: « Weg met de katholyken! zy zyn de schuld van het lyden des volks. Vivat Monsieur Rogier de verlosser van Vlaenderen! Vivat de liberalen de wel-doeners des lands! » Of toen seffens in Vlaenderen de honden en kattenribben in varkens kotelletten veranderd wierden weten wy niet meer, maer wat geenen twyfel lydt is dat de fransche Rogier en de waltsehe Frère met hunne klik het staetsbestuur in handen kregen en de Belgen op hunne fluitjens deden dansen.

Terwyl zy nu allen op vacantie zyn, zullen wy eens stillekens onderzoeken wat die « verlossers en weldoeners des vaderlands » sedert dien tyd voor het algemeen welzyn des volks al verriecht hebben.

Een land om gelukkig te helen, moet hoofzakelyk twee groote belangens zien vervuld worden. Een geestelyk en een stoffelyk belang. Het geestelyk belang bestaat hierin dat alle inwooner levende onder onze vrye constitutie, vry zy in zynen godsdienst, in de uitoefening deszelfs, in de opvoeding zynere kinderen, in zyne politieke denkwyze enz., enz. zonder dat hy daerom van eenig ambt afgezet word of de dier oorzaak door oversten of ministers des lands kan vervolgd of verdrukt worden.

Het stoffelyk belang vraegt dat de bestierders des lands alle nuttelooze verkistingen vermijden en de penningen der schatpligtigen zo veel sparen als mogelyk.

Beginnen wy eerst met het geestelyk belang.

België is een land dat overal bekend is als bezittende het katholykste volk des wereldd. Van de omtrent vyf miljoenen inwooners welke het bevat mag men vry beweeren dat er vier miljoenen katholyk zyn; de overige meest al uit den vreemde hier aengekomen verdeelen zich in protestanten en jooden.

Zoo dikwyls, gelyk de geschiedenis het getuigt, het belgisch volk onder het beheer stond van katholyke prinsden heerschte er vrede en geluk in het land; maer zoo hy geval een kettersche veroveraer of meester hen onder zyn gebied kreeg en hunne godsdienstige belangens niet eerbiedigde, dan was het oproer en zy smeten, zelfs met geweld, het drukkende juk van de schouders af. Getuigen daarvan onder anderen, de geschiedenis van Joseph II en van de protestansche Willem I, koning van Holland.

Als katholyk heeft de belgische natie dus katholyke belangens. Daeruit volgt dat zy

standvastig houden aen het regt van hunnen godsdienst uit te oefenen, het regt van katholyke scholen op te richten, het regt van katholyke gestichten te bouwen, het regt van katholyke nalatenschappen te doen, het regt van katholyke studie-beurzen te stichten, het regt van katholyke fondatiën te maken voor keik en armen, in een woord, aen het regt van zich in alles en overal als ware katholyke te gedragen. Deze regten zyn hun ook, en met rede, door 's lands grondwet uitdrukkellyk toegekend.

Hebben de « verlossers van Belgeland » MM. Rogier, Frère en C^o het land in deze belangens begunstigd en voldaan?

Zy hebben het katholyk volk, misschien door woorden zyne regten nog niet ontkend, maer zy hebben ze met daden verdelgd en teenemaal vernietigd! Het is niet lastig dit te bewyzen.

Gaet alle katholyke regten het een na het ander eens af, welke vindt gy nog ongeschonden? Oefent uw geloof eens openbaer uit: zoo gy ambtenaer zyt, of naer een ambt verlangt, gy loopt gevaer aen de deur gezet te worden! Zent uwe zonen eens naar katholyke scholen; kunnen zy later het kleinste postken wel bekommen! Maekt eens eene nalatenschap voor een gesticht b. v. voor een keik; men weigert er u de goedkeuring voor! Fondeert eens eene studie-beurs voor eene katholyke school; men neemt uw geld en zent het naer goddelooze gestichten! Ja, laet uw fortuin welk gy gewonnen of geërft hebt voor den armen opdat deze voor u zoude bidden; men maekt zich meester over uw geld en goed en men sluit den kristen armen uit de bedeeling!

Neen, niet een onzer rechten is ongeschonden gebleven! niet een onzer geestelyke en dierbaerste belangens is nog geëerbiedigd; en het aloud katholyk België moet onder het bestuur van eenen hoop liberaters vrydenkers ons uit den vreemde toegelopen, voorzeke na verloop van tyd door goddeloosheid omlaken.

Gaen wy nu eens over tot de stoffelyke belangens.

België bezit op zynen bodem alle middelen om ryk te worden. De akkerbouw, de nyverheid, de handel, de kool-, yzer-, tin- en loodmynen enz., doen alle natien van Europa by ons te markt komen. Het openbaer fortuin, zeggen vreemde staetsmannen, moet alle juren aenzienlyker worden en bygevolg mag er niet een werkzame belg zyn die niet op zyn gemak kan bestaan.

Waerom komt dan, dat niettegenstaende deze bron van stoffelyk welzyn, alle de klas-

sen der natie in lyden zyn? Waerom zyn wy niet in staat van een enkel zuer jaer of eene kortstondige opschorsing van werk te ondergaan zonder den burger en boer byna te ruïneren en den werkman tot den bedelzak zien over te gaen?

De rede is omdat de « verlossers des lands » ongestraft de openbare inkomsten in nuttelooze werken verkwesten en zich onbezonnen haal over hoofd in schulden steken welke zy door de beurs des burgers doen betalen.

Hoe wilt gy het openbaer en privaat fortuin doen vergrooten wanneer de gespaerde of gewonnen cent u jaerlyks erger en erger door den fiskus afgenomen wordt?

Waer zult gy vragen zou men kunnen gespaerd hebben?

De antwoord is zeer gemakkelyk: 1° In het buéget van oorlog, wy hebben geen soldaten-spel van noode.

2° In de vermindering der gouvernement's bedienden, gelyk ambassadeurs, consuls, ambtenaers enz. wy kunnen ons van die armée pennen lekkers wel passeeren.

3° In het verschoonen der groote steden.

Dat die wil schoon zyn de zeer zelve betale.

4° In het leiden en herleiden der luiksche maes, welke zooveel miljoenen kost.

5° In het opbouwen der ratten citadel van Antwerpen waer men eene gansche bottelkar miljoenen naer toe vaert.

6° In honderde en duizende prullen; gelyk het onderhoud van een soldaten kamp te Beverloo — het oprichten van een peerden-haras voor de groote heeren — het maken van die menigvuldige yzeren-wegen welke van het roest opgeëten worden, het graven van ommuringen — de graven welke geëene uoot over vaert, — het bouwen van gemeentehuisen en scholen welke zesmaal te groot en te gek zyn, enz. enz.

O! indien men de miljoenen eens kon opsommen welke het liberaters gouvernement verkwest heeft, wat zouden wy verbaesd, ja, verslagen staen!

De spaerzaamheid en het goed overleg in het bestier der openbare penningen zou den « verlosser » Rogier met zyne « weldoeners » niet gedwongen hebben den burger en den boer aen de schatkist des lands te doen betalen:

1° Een tienden deel van zyn vaderlyk erfgoed; 2° Het dubbel voor een dronk bier of genever; 3° Het dubbel voor een pond suiker enz. en welhaest het twee of dry dubbel voor huis en grond contributie!!!

De historie verbaelt dat de Belgen, Willem I^{ste} de Mars overdreven omdat hy hunne katholyke belangens en regten niet eerbiedigde en omdat zy een weinige te veel contributie

VAN PAESCHEV TOT SINKEN.

EENE DUTSche DORPSGESCHIEDENIS.

(Vervolgd)

Daer buiten was het somber en onrustig even als in hare ziel, sneeuwvlokken bedekten den hemel en de wind huilde door de gangen die zich tusschen de schuren en de stallen bevonden. Hoe moeg het den opzichter gaen? Deze gedachte overviel haer gedurig met onbeschryfelyke beangsheid. Zy had den ongelukkigten te midden van den stryd met hare vyanden gelaten wist niet hoe het verder met hem was afgeloopen. Men had haer zelve byna buiten kennis te huis gebracht en haer terstond in haer kamertje te bed gelegd. Uit het gesprek dat de vrouw met hare moeder voerden had zy enkele verontrustende gezegden opgevange; om echter naer Walther en wat hem verder waderwaren was te vragen, dat durfte zy niet. Met onwederstaenbare macht werd zy tot deelneming bewogen in het lot van den man die zich alleen om harentwyl in gevaer had begeben, en gedurig legde zy de handen op de borst die zich zoo bezwaerd gevoelde en op haer hart, dat van angst en beaauwdeheid scheen te willen bersten. Neer mate dat hare liefde voor Walther toenam, voelde zy een afschuw van Barthel in haer binnenste ontstaen. Sedert gisteren avond kon zy den woesten kerel in 't geheel niet meer lyden. Had hy haer niet mishandeld? Had hy zich niet als een wild dier op zyne tegenparty gestort? O hoe verre stond hy in alle opzicht beneden Walther! hoe edel, hoe verbeven was deze haer in al zyne handelingen voorgekomen.

Eindelyk kwam hare moeder in haer kamerke om te zien hoe het daer giog. De arme vrouw zag or bekommerd uit. Zy verhaelde met zachte

bevende stem hoe vader beneden te werk ging en vloekte, omdat Rosa gisteren avond tot zulk een schandaal aanleiding had gegeven. Hoe was het haer toch in 't hoofd gekomen om met den opzichter te dansen, terwyl zy wist dat Barthel hem niet lyden mocht en hoe dom had zy gehandeld met zich in den stryd te mengen! De vader had hevige bedreigingen geuit en hy zou die zeker ook wel ten uitvoer leggen, indien Rosa niet al deed wat zy kon om het by Barthel wêr goed te maken.

Het arme beangste kind wierp zich aen de borst harer moeder en bekende haer weenede, dat zy Barthel niet tot haren man kon nemen, liever wilde zy sterven. De moeder maekte hieruit terstond hare liefde voor Walther op en hield haer voor, dat deze arm was en haer niet gelukkig konde maken.

— Ach peen, riep Rosa, er is volstrekt geen sprake van een huwelyk met den opzichter; maer met Barthel kan ik niet trouwen, moeder ik kan het niet doen!

De oude vrouw wist niet wat zy moest aenvangen. Zy trachtte nogmaels Rosa te bepraten dat zy zich in haer noodlot schicken en den wil haers vaders opvolgen zoude. Barthel was de eenige die hem uit de schulden kon redden. Zy bezwoer haer kind om hare oude moeder niet tot den bedelstaf te brengen. « En gy zult zien, voegde zy er nog by, « wy zullen het by uwen vader niet kunnen uitbouden, hy zal ons met voeten treden. Het is nu reeds zoo ongelukkig in huis gesteld en dan zal het nog erger worden. »

Wat bleef der arme Rosa over? Zy beloefde zich naer den wil haers vaders te zullen voegen, doch van toen af kwam eene doodelyke bleekheid over haer gelaet en zy werd zoo stil en zwygend als het graf.

Een ding verbeugde haer echter, dat zy aen

hare moeder haer hart geopenbaerd had. Het zy ze nu in de keuken, in de stallen of in den hof bezig was, zorgde deze altyd dat zy zich by haer bevond. Geen woord werd er dan gesproken, geene zucht werd gehoord, stil en zwijgend deed ieder hare werk, doch elke blik, elke handreiking, elke zachte afwering van vreemde nieuwsgierigheid, was voor Rosa een weldadig bewys van de innige verstandhouding die tusschen hare moeder en haer bestond. Met het juiste instinct van het moederhart wist de goede oude de knagende smart, die hare dochter dreigde te vertoren, ongemerkt te lenigen.

Doch wanneer Rosa zich alleen bevond, brak toch hare smart met hernieuwde kracht weêr los. Dit ondervond zy vooral, toen zy zich des avonds in den hof begaf. Nog nimmer had zy met zulk een treurig gelaet het avondrood aenschouwd als heden en toen zy zich bukte om een vioolje uit het dichte loover wat meer in 't gezicht te brengen, vielen er hete tranen op de koele aerde neder. Zy richtte zich echter snel op, wische hare oogen af, wyl zy achter de heg beweging meende te hooren. Het was de oude Rosemarie. De goede ziel had Rosa zoo lief als haer eigen kind en sprak zoo in het voorbygaan altyd gaerne een oogenblikje met haer, en had Rosa soms geenen tyd voor eenig gesprek, dan was zy toch al zeer in haren selik, als zy ze slechts eenen goeden avond wenschen en haren zegen over het meisje konde uitspreken.

Dezen avond kon de zonderlinge oude vrouw, louter door vreemde gebaren en opgewonden uitroepen, byna niet tot het begin van een onderhoud met Rosa komen. Het was zonde en schande! zoo verhaelde zy; dien knappen opzichter van het Voorwerk — en hierly zag zy Rosa aen, als moest zy het deze de eenige die zy hare hartsgeheimen kon toevertrouwen, eens

nauwkeurig mede-leelen, dien knappen opzichter van het Voorwerk, had de rechter, dien de booze nog halen zou, gisteren nacht in het brandsmithuije doen opsluiten en de groote Barthel was tot voor de deur mede gegaen en had nog naer binnen geroepen, hy moest het zich daer maer recht gemakkelyk maken en als de brandsmit hem als legerstele te hard was, dan zou hy maer in een ratennest krupen. De nachtwacht had alles gehoord en gezien.

Toen men helen morgen den opzichter zyno waterseep bracht, had de arme man over pyn op de borst geklaegd; dat kwam zeker van den slag die de groote Barthel aen zyne gevangens gekomen en deze hadden hem naer het kantongerecht in de stad gebracht. O, het was een slecht bedryf. De nachtwacht had haer zeer duidelyk uiteen gezet. De rechter had een groot, geheel beschreven papier mede naer het kantongerecht genomen. Daer stond in dat de opzichter een oproermaker was, die de armen tegen de ryken, dat wou zeggen de boerenknachts, tegen Barthel opgezet had. Hy zou ook in zyne toespraak in de dansaet gezegd hebben, de koning was een tyran en alle menschen waren eikaers gelyken en moesten vry zyn in al wat zo wenschten te doen.

— En, voegde Rosemarie er nog by, ook onzo goede M. Bürger is in dien brief aengeklaegd. Hy zou op den preékstoel gezegd hebben: « Wy waren tot nu toe allen slaven geweest, maer van nu af aen zouden we vry worden en het beloofde land, de republiek namelyk, zou ons deel worden. »

Rosa stond verbaesd over deze aanklachten die haer zoo vreemd en wonderlyk in de ooren klonken dat zy er aenvankelyk niets van begreep; wat er evenwel van zyn mochte, zy hield zich